

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2014

ББК 81
А - 43
УДК: 8

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славистичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 26.09.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

стилістичним розподілом мови на підсистеми згідно зі сферою її використання, тобто функціональним стилем. В.М.Комісаров виділяє стилістичну проблему як одну з найважливіших у лінгвістиці перекладу, вказуючи на те, що сам предмет стилістики має багато спільного з перекладом як об'єктом лінгвістичного аналізу. При комунікативному підході до порівняння висловлювання двома мовами найбільш важливою є, на думку В.М.Комісарова, їх функціонально-стилістична тотожність. Ось чому жанрово-стилістичні особливості оригіналу є важливим фактором, що визначає той чи інший тип перекладу [5].

О.І.Чердніченко вважає, що стилістика забезпечує теорію та практику перекладу дуже важливими для неї даними: "Подальший розвиток теорії та практики перекладу є можливим тільки на базі глибокого філологічного вивчення проблем перекладу, серед яких проблема стилю займає важливе місце. Аналіз стилістичних явищ, особливо на рівні літературного перекладу, вимагає синтезу лінгвістичного та екстралінгвістичного дослідження твору оригіналу" [7, 91]. Поряд з тим, автор цитованих рядків визнає велику роль порівняльної стилістики двох мов. Сильові особливості матеріалу, який підлягає перекладу, є тим фільтром, що обмежує діапазон мовних відповідників.

Стилістичний аналіз тексту, на нашу думку, може розглядатись як побудова певного конструктивного інваріанта, певного роду - опорних баз, які ще не зцементовані розчином слів. Стилїстика забезпечує теорію перекладу тими параметрами, за допомогою яких досягається адекватність перекладу. Перекладознавці висловлюють різні думки щодо компонентів стилю та їх обсягу. Так, одні вбачають у стилі, з одного боку, будову мови автора та відображення в ній норми загальнолітературної мови, а з іншого індивідуальний художній стиль, як систему вираження світогляду автора, а також відзначається, що індивідуальна своєрідність твору охоплює такі поняття, як національний колорит, стилістичні ресурси, синтаксис, емоційна забарвленість, мовні характеристики (лексика), ритм.

Говорячи про важливість стилю для перекладознавства, слід, на наш погляд, наголосити на необхідності розрізняти поняття: "стиль твору" та "індивідуальний стиль автора". Ці два поняття знаходяться в діалектичних відношеннях: якщо перший зумовлено функціонуванням мови в конкретній соціальній сфері, то другий залежить від творчого використання загальнолітературної мови автором, який має свої особисті ідейно-естетичні погляди. Оскільки, будь-який текст належить до певного жанру, то він характеризується сукупністю специфічних для цього жанру рис. Це означає, що при обробці тексту перекладач повинен мати на увазі як індивідуально-авторські особливості тексту, так і його приналежність до певного жанру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Будагов Р.А. Литературные языки и языковые стили, - М.: Высшая школа, 1997.- 375с.
2. Булаховський Л.А. Стилїстичні засоби мови// Лекції з основ мовознавства.- Харків, 1991.-256с.
3. Виноградов В.В. Стилїстика. Теорія поетическої речі. Поетика.- М.:Изд-дво АН СССР, 1993.- 254с.
4. Кожина М.Н. Стилїстика русского языка,- М.: Просвещение, 1993,- 223с.
5. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. - М.: МО, 1990.- 167с.
6. Одинцов В.В. Стилїстика текста. - М.: Наука, 1990.- 263с.
7. Чердніченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія та практика перекладу. - К.: Либідь, 1995.- 319с.

Резюме. В статтє отражена проблема стилия современного переводоведение. Рассмотренные вопросы указывают на методы и пути их внедрения для переводческой интерпретации. В статтє рассматриваются функциональные стили как важные компоненты для переводоведение.

Ключевые слова: стиль, стилїстика, средство, термин, явление, классификация.

The summary. The article deals with the problem of style of contemporary translation studies. The questions point to the ways and methods of implementation for translation interpretation. The article is devoted to the functional style as important components for translation.

Key words: style, stylistic, means, term, phenomenon, classification.

Одержано редакцією 16.05.2014 р.

УДК:81'1

Р.В.ХОМИЦЬКА

СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК

Резюме. У статтї розглядається проблема семантичного аналізу паремій. Досліджуються різні підходи до вивчення особливостей семантики прислів'їв та приказок.

Ключові слова: семантика прислів'їв, когнітивний підхід, когнітивно-прагматичний підхід, структурний аналіз.

Постановка проблеми. Підходи до вивчення семантики паремій (прислів'їв та приказок) урізноманітнювались відповідно до зміни науково-дослідницької парадигми в мовознавстві та фразеології зокрема. В умовах розквіту семіотики та структуралізму прислів'я і приказки розглядались в структурно-

орієнтованому аспекті: структурування паремійного фонду мови і розробки класифікації та виявлення структурно-семантичних особливостей паремійного висловлювання. З розвитком лінгвістичної науки в напрямку до комунікативної лінгвістики, до прагмалінгвістики, лінгвістики тексту і далі до когнітивної лінгвістики з'являються нові параметри опису семантики паремій. Оскільки, провідним принципом сучасних лінгвістичних досліджень стає когнітивно-комунікативний синкретизм, то виникає необхідність вивчення паремій з позицій інтегративного розуміння їхньої природи і функцій. Характеристика семантики паремій доповнюється лінгвокультурологічним та компаративним аспектами.

Ґрунтовні дослідження паремій були проведені Г.Л.Пермяковим, який підкреслював потрійну природу прислів'їв та приказок: як мовні явища, логічні одиниці та художні мініатюри. Дослідник стверджував, що прислів'я та приказки є знаками ситуації чи певних відношень між речами. Структурний аналіз семантики паремій виявив наявність логіко-семіотичного плану, який висвітлює логічну форму змісту, показуючи в яких відношеннях між собою знаходяться об'єкти дійсності, та предметно-тематичний план, який характеризує логічну субстанцію змісту, тобто називає самі ці об'єкти. Всі прислів'я з одним смислом, тобто, які виражають одну ситуацію, є варіантами, а сама ця ситуація – їх інваріантом. Темою будь-якого прислів'я чи приказки треба вважати інваріантну пару семантичних протиставлень, наприклад, «Велике – мале» є темою прислів'я «Гора родила мышь», в якому інваріантна пара представлена образами гори і миші. Внутрішня подібність логіко-тематичних груп дозволила об'єднати всі паремії в чотири широкі класи з певною інваріантною структурною формулою – чотири вищі логіко-семіотичні інваріанти [5].

З такої ж точки зору Г.Л.Пермяков пояснює основну причину семантичної схожості прислів'їв у різних мовах. Всі паремії є специфічними мовними знаками і словесними (образними) моделями, які відображають однакові типові життєві та логічні ситуації або типові відношення між речами [5].

А.С.Малкова вважає роботу Г.Л.Пермякова суттєвим кроком на шляху до формалізації семантики прислів'їв, оскільки в ній знаходимо чітке розмежування плану вираження і плану змісту, вказівку на шляхи регулярної варіативності та обґрунтування значимості бінарних протиставлень в семантиці прислів'їв [4].

Концепція Г.Л.Пермякова лягла в основу дослідження В.Л.Пирогова, який аналізує структуру та семантику паремійних одиниць різносистемних мов, застосовуючи лінгвокультурологічний, концептуально-семіотичний та зіставно-типологічний підходи. В.Л.Пирогов визначає паремії як національно-культурні вислови, які є узагальнено-образними, синтаксично замкненими, семантично цілісними конструкціями, що виражають специфіку життя й побуту кожної окремої спільноти та виконують директивну функцію.

Фундаментом паремійних одиниць є внутрішня форма висловів, під якою розуміються глибинні мотиви, покладені в основу номінації при асоціативно-образному переосмисленні значення. Внутрішня форма паремій є концентрацією смислу, що породжує складний асоціативний механізм руху думки від абстрагованих сутностей, що є відображеннями дискретних елементів дійсності, до їх образного об'єктивування в номінативно-комунікативному знакові.

Зіставно-типологічний аналіз паремійних одиниць з національно-культурним компонентом значення дозволив виділити предметно-тематичні, фразеосемантичні та формотворчі групи паремійних одиниць з урахуванням їх належності до певних концептосфер і семантичних опозицій, за допомогою яких реконструюється архетипна модель світу в його антропоцентричному, космопланетарному, міфологічному вимірі, а також охарактеризувати паремійні аналоги та еквіваленти й побудувати типологію безеквівалентних етнокультурних лакун і асиметричних культурем в японській мові [2].

А.С.Малкова описує формальну модель семантики прислів'їв, яка відображає глибинну семантичну структуру ціннісного судження. Дослідниця спирається на структурний підхід у класичній філології, структурній антропології і когнітивній лінгвістиці. Семантичну основу прислів'їв становить проблемна ситуація або комплекс проблемних ситуацій: реалізація морального вибору, вирішення соціального конфлікту, приписи поведінкового сценарію, етична оцінка людей і подій.

Базовими елементами моделі є опозиції, які поділяються на два класи: опозиції, які характеризують людину, її особистісні якості і вчинки та опозиції, які характеризують зовнішні по відношенню до людини обставини, що виникають як в результаті її вчинків, так і незалежно. Пара опозицій, пов'язана відношенням, утворює елементарне висловлювання, або ланку.

Наступним елементом є ототожнення – семантичний маркер відношення між опозиціями однієї ланки. Виділено такі ототожнення: протиставлення часових станів, протиставлення цінностей по духовній шкалі, протиставлення оманливого та істинного, протиставлення модальностей хотіти і могли, протиставлення по кількісній шкалі, протиставлення реального суб'єкта і його субституту.

Останнім елементом ланки є конфігурація – регулярне поєднання позитивних і негативних оцінок включених у ланку опозицій з узагальненою етичною оцінкою. Позитивна узагальнена оцінка ланки відображає ідею схвалення чи виправдання, негативна – ідею несправедливості чи осудження. Конфігурація є незалежним елементом ланки і має власну семантику.

Згідно А.С. Малкової, на основі описаної формальної моделі семантики прислів'їв може бути створений тезаурус прислів'ївних висловлювань [4].

І.С.Гулдова, досліджуючи паремійний простір поетичного тексту, розкриває значення паремійних висловів через аналіз лінгвокогнітивних механізмів їх формування. У контексті роботи такими операціями виступають різні типи мапувань – аналогове та нарративне, причому останній тип превалює. Вилучення смислу паремійної

одиниці, що не є експліцитно вираженим, стає можливим завдяки побудові мереж концептуальної інтеграції. Специфіка концептуальної інтеграції в межах паремій зумовлена особливостями самих паремійних одиниць.

З метою встановлення пріоритетності та домінування того чи іншого складника концептів І.С.Гулідова аналізує паремії також в прагмалінгвістичному аспекті, поділяючи їх на репрезентативи, директиви та експресиви [1].

В рамках дослідження і зіставлення паремійних картин світу Є.В.Іванова здійснює когнітивний аналіз прислів'я та вводить поняття когнітивної моделі прислів'я. Когнітивна модель прислів'я складається з двох дескриптивно-когнітивних рівнів значення і внутрішньої форми, які утворюють подвійний фрейм, прагматико-когнітивного підрівня сценарію, прагматичних підрівнів оцінки та емотивності. На рівні значення знаходиться знання про соціальні норми моралі, стереотипи поведінки, досвід існування у світі, а рівень внутрішньої форми відображає побутові уявлення.

Когнітивна модель прислів'я включає когнітеми, які відображають смислові зв'язки всередині рівнів і між ними. Визначення набору когнітем виступає головним при побудові семантичної схеми – когнітивної структури прислів'я. Встановлення відношень між прислів'ями як мовними одиницями не є важливим. При реконструкції когнітивної структури враховується семантика внутрішньої форми та її взаємодія зі значенням [3].

Н.Н.Семененко здійснює комплексний лінгвокультурологічний опис структурних і семантичних особливостей паремій як носіїв соціокультурної інформації та опис специфіки реалізації концептів в семантичній структурі паремій з точки зору когнітивно-прагматичного підходу. Згідно автору паремії є мовним засобом вираження наївної картини світу і засобом реалізації функцій культури (трансляційної, семіотичної) та функцій мови (комунікативної, когнітивної, етноформуючої, кумулятивної і прагматичної). Семантична структура паремії має системно-рівневу організацію, і тому аналіз її семантики повинен носити системно-багаторівневий характер з врахуванням прагматичного компоненту, який проявляється на всіх рівнях семантики, і з врахуванням специфіки цільного узагальненого значення прислів'я. Семантичну багатощаровість паремій формують взаємодії репрезентованих когнітем, внутрішня форма, узагальнене значення та комплекс прагматичних смислів, які спочатку існують потенційно, а потім актуально. Прислів'я має поліконцептуальну семантичну структуру співвідносно з рядом концептів, які входять в один ментально-понятійний ряд. Паремія є одним із засобів вербалізації концептів, тому концептуальний аналіз когнітивного компоненту її семантики повинен здійснюватися в рамках системного підходу і на фоні інших засобів репрезентації концепту. Н.Н.Семененко піддає сумніву тезу про наявність в прислів'ї сюжету взагалі і вказує на прагматичне вираження події як ряду оцінок, рекомендацій, установок і фіксацій, соціально важливих фактів і закономірностей, заради яких, власне, і використовується в мовленні прислів'я [6].

Таким чином, аналізуючи вищесказане, можна дійти висновку, що в лінгвістичній науці сформувались кілька підходів до семантичного аналізу паремій, зокрема, семантико-структурний, лінгвокультурологічний, концептуально-семіотичний, зіставно-типологічний, когнітивний та когнітивно-прагматичний підходи. Дослідження семантики прислів'їв та приказок в різноструктурних мовах залишається актуальним та перспективним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Паремійний простір американської поезії ХХ століття: лінгвокогнітивний і прагмалінгвістичний аспекти : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / І. С. Гулідова ; Київський нац. лінгвістичний ун-т. - Київ, 2008. - 20 с.
2. Пирогов В.Л. Принципи логіко-семіотичного моделювання у паремійних фондах різносистемних мов (японська, англійська, українська, російська) // Східний світ. — К., 2008. — № 1. — С. 144–151.
3. Іванова Е.В. Пословичная концептуализация мира (На материале английских и русских пословиц) / Е.В. Иванова // Дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04, 10.02.20 : СПб., 2003. - 415 с.
4. Малкова А.С. О структуре тезауруса пословиц // «Компьютерная лингвистика и интеллектуальные технологии»: Труды Международной конференции «Диалог 2012». Бекасово, 2012.
5. Пермяков Г.Л. Основы структурной паремиологии, М.: Наука, 1988. -235 с.
6. Семененко Н.Н. Когнитивно-прагматическая парадигма паремической семантики : на материале русского языка : автореферат дис. ... доктора филологических наук : 10.02.01 / Семененко Н. Н.; Белгород. гос. нац. исслед. ун-т.- Белгород, 2011.- 46 с.
7. Семененко Н.Н. Лингвокультурологическое описание структуры и семантики паремии / Н.Н. Семененко // Дис. .канд.филол. наук: 10.02.01 -русский язык. Белгород, 2002. - 191 с.

Резюме. В данной статье рассматривается проблема семантического анализа паремий. Изучаются разные подходы к изучению особенностей семантики пословиц и поговорок.

Ключевые слова: семантика пословиц, когнитивный подход, когнитивно-прагматический подход, структурный анализ.

The summary. The article reveals the problem of semantic analysis of proverbs. Different approaches to studying semantic peculiarities of proverbs and sayings are observed.

Key words: semantics of proverbs, cognitive approach, cognitive-pragmatic approach, structural analysis.

Одержано редакцією 2.06.2014 р

ЗМІСТ

<i>Скібчик А.В., Мороз Л.В.</i> Оригінал як дискурс: стратегії і тактики співрозмовників	3
<i>Ковалюк В.В.</i> Структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові	4
<i>Опанасюк І.О., Мороз Л.В.</i> Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу	7
<i>Пашко І.О., Мороз Л.В.</i> Жанрово-стилістична домінанта в перекладі	10
<i>Вакулинська Л.М.</i> Повтор як комунікативний мовний засіб у німецькомовних біблійних текстах	12
<i>Останчук М.В., Дуброва А.С.</i> Життєвий, творчий шлях та науково-педагогічна діяльність К. Е.Цюлковського	14
<i>Крук М., Мороз Л.В.</i> Рівні та одиниці перекладу	18
<i>Пашкевич М., Мороз Л.В.</i> Синтаксичний рівень і його одиниця: речення/висловлювання та їх дифініції для перекладознавства	21
<i>Король О.Ю., Мороз Л.В.</i> Значення поняття стилю для перекладацької інтерпретації	24
<i>Хомицька Р.В.</i> Семантичний аналіз прислів'їв та приказок	26
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Лінгвостилістичні особливості тексту як продукту мовлення	29
<i>Краля І.В., Мороз Л.В.</i> Час і простір у художньому творі як видова ознака мемуарної літератури	32
<i>Калініченко М. Н.</i> Готорні і «друге велике пробудження»	34
<i>Мороз Л.В.</i> Завершальна фаза еволюції конні-кетчерівського памфлету	38
<i>Шкода Н., Мороз Л.В.</i> Сюжетно-композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів	39
<i>Новосад Н.І., Мороз Л.В.</i> Художня біографія як різновид ренесансної «літератури факту»	42
<i>Мороз Л.М.</i> Новелістична традиція на теренах англійського Ренесансу	44
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Особливості розуміння поетичних творів Філіпа Морена Френо	49
<i>Кисляк О.В., Кравець Д.В.</i> Неочікуваний і зовсім несподіваний Ремарк	53
<i>Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Система і характер вправ професійно орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання	56
<i>Баталія Л.О.</i> Педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернативних шкіл в країнах західнослов'янського світу	59
<i>Кушнір Н.В.</i> Застосування комп'ютера на заняттях з іноземної мови	62
<i>Черуха Н.В., Черуха В.В.</i> Тенденції розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та за кордоном	64
<i>Бойко Н.Г.</i> Краєзнавчий матеріал як фактор забезпечення соціокультурної компетенції	67
<i>Данілова Н.Р.</i> Застосування комп'ютерних технологій для навчання студентів-економістів іноземній мові	69
<i>Безкоровайна О.В.</i> Культура особистісного самоствердження студента-філолога – актуальна соціально-педагогічна проблема	71
<i>Кочубей О.С.</i> Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою	74
<i>Давнюк С.В., Козицька О.А.</i> Проблеми формування мовної культури студентів	78
<i>Олесюк Л.В.</i> Звуконаслідувальна лексика в сучасній англійській мові	80
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Social intellect of the person in the space of his/her complex of interpretations	82
<i>Відомості про авторів</i>	86
<i>Зміст</i>	87

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В.

Підписано до друку 26.09.2014 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2014. — 88 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2